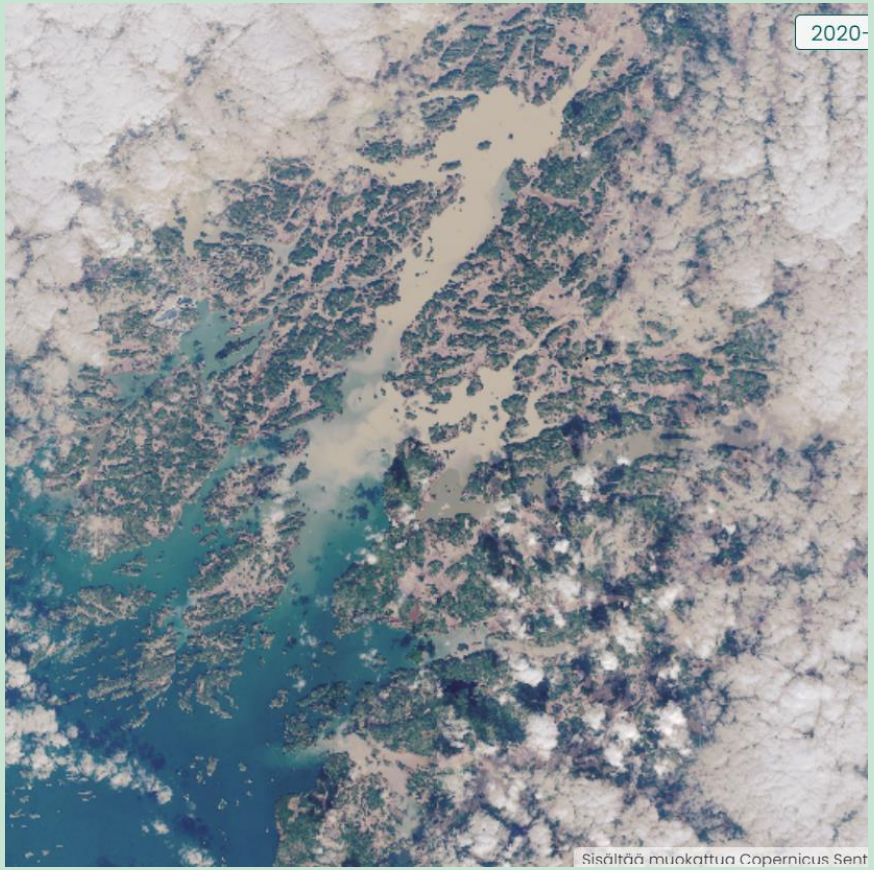
Fosforikuormituksen vähentäminen edellyttää tehokasta lannoituksen sääntelyä

Petri Ekholm
Johtava tutkija
Syke

Ympäristövaliokunnan ja maa- ja metsätalousvaliokunnan avoin kuuleminen

Eduskunnan Pikkuparlamentti 4.6.2024

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

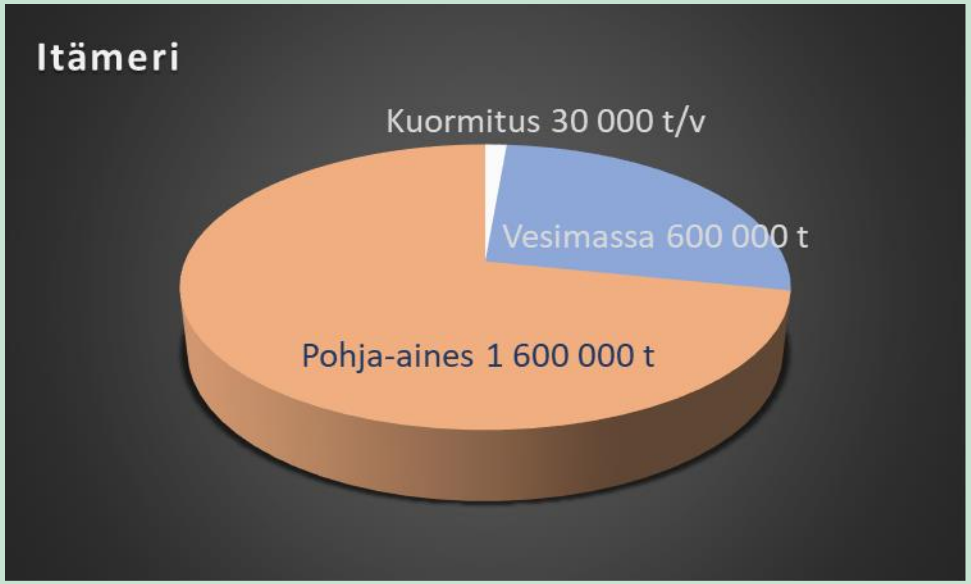
Fosforikuormitusta vähennettävä rankasti

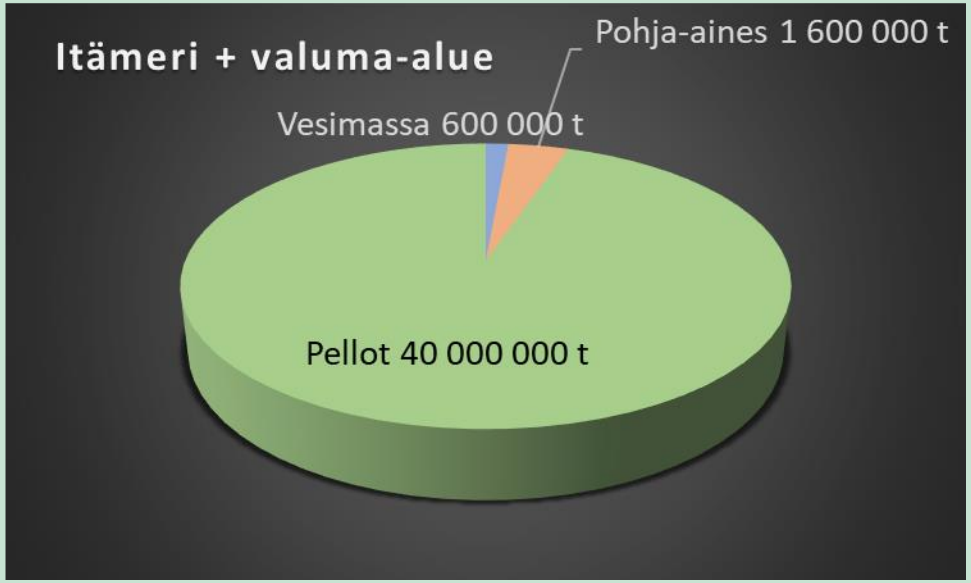
- Saaristomereen valuu noin 470 tonnia fosforia vuodessa
- 71 % fosforista maataloudesta (273 800 ha peltoa)
- Ilmastonmuutos lisää kuormitusta

- Rannikkovesien hyvän tilan saavuttamiseksi kuormitusta vähennettävä 68 %
- ”Mittavilla” toimilla kehitys voidaan kääntää kohti hyvää tilaa
- Nopeimmin reagoi sisäsaaristo (joka myös suodattaa kuormitusta ulommaksi)
- Uloimmat alueet avomeren vaikutuksessa

Fleming ym. 2023. Rannikkovesien ravinteiden kuormituskatot ja kuormituksen vähentämisen keinoja: Loppuraportti. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2023:45.

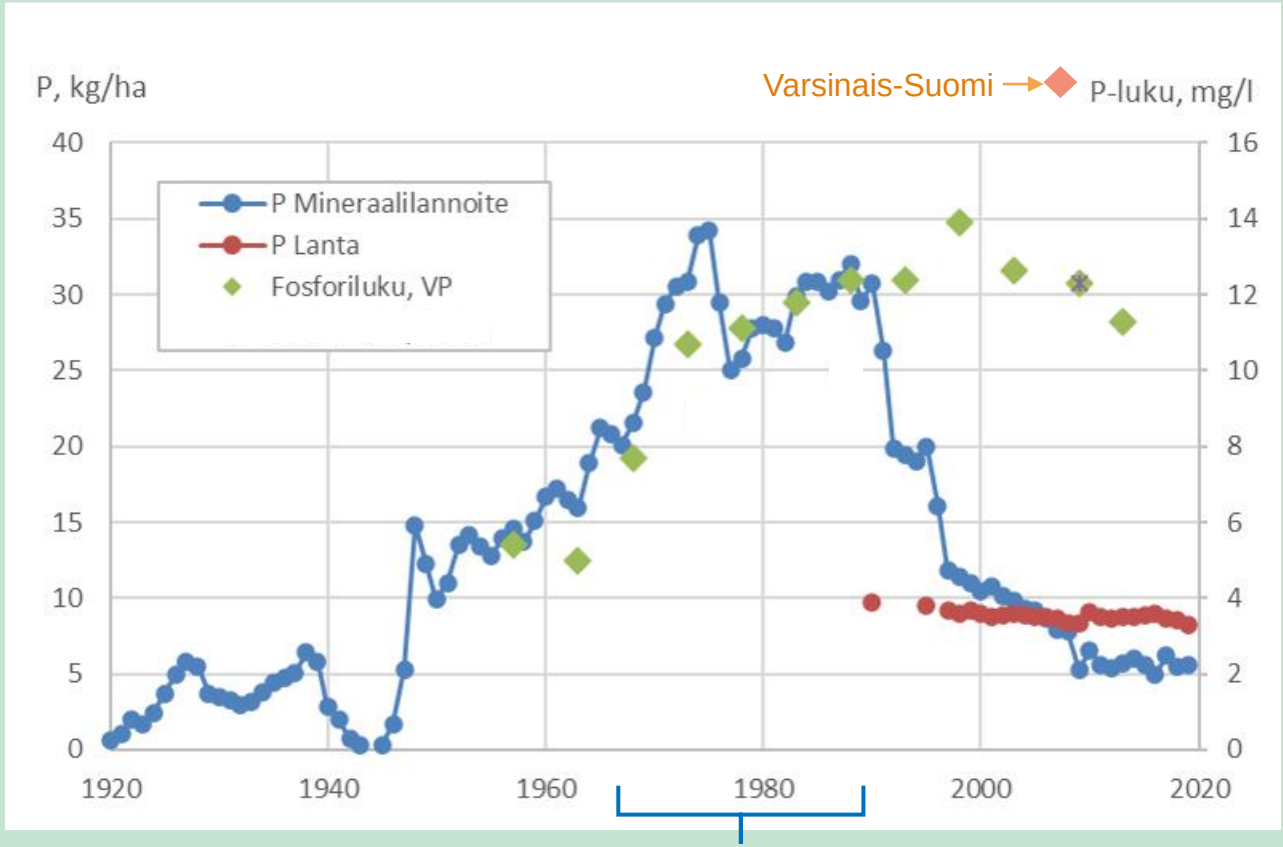
Juurisyy: fosforia varastoitunut Itämeren pohja-ainekseen ja valuma-alueen peltoihin

Lukujen lähde: Baltic Eye Policy Brief. October 2016. The internal phosphorus load - recycles old sins.

Ylijäämäinen lannoitus nostaa peltojen fosforilukua

Viljelijät määrittävät peltolohkojensa ns. fosforiluvun (P-luku)

P-luku kasvaa, kun lannoitus ylittää sadon fosforinoton

P-luku kuvaa myös vesiä rehevöittävää kuormitusta

Varsinais-Suomessa korkea P-luku

Fosforiasetus: fosforilannoituksen enimmäismäärä määrittyy P-luvun perusteella

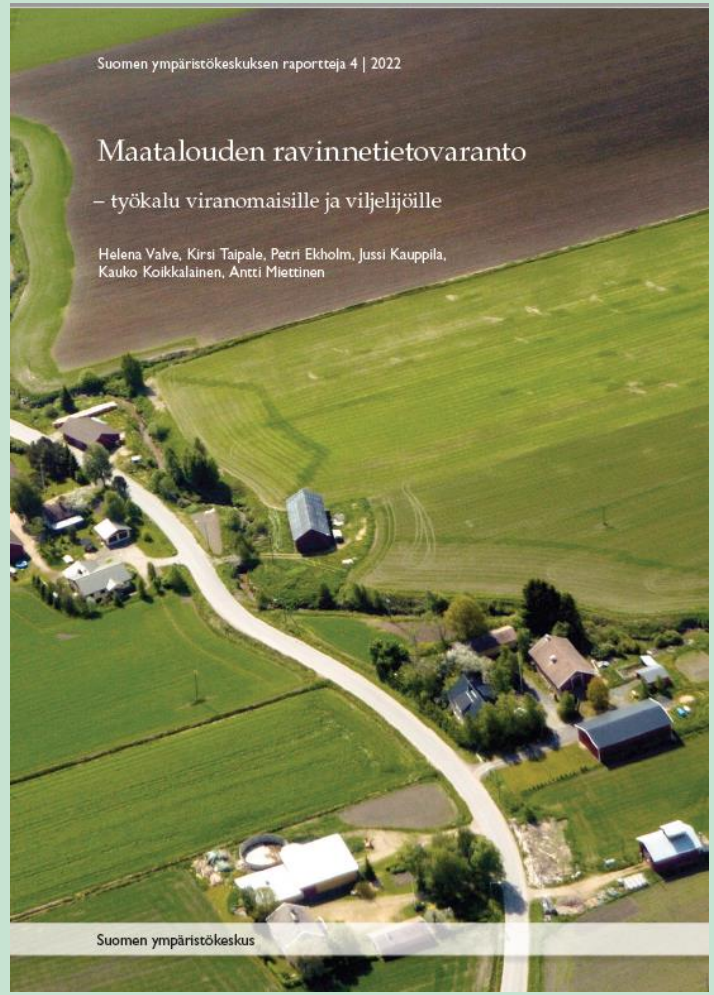
Lantapoikkeuksesta luovuttava

Graafi: Lemola ym. 2023. Fosforin kierrätyksen tarve ja potentiaali kasvintuotannossa: Synteesiraportti. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 10/2023.

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Lannoituksen sääntely uskottavaksi

- Järkevät lannoiterajat
- Tieto siitä kuinka paljon lannoitetaan
- Lohkokohtaisia lannoitusmääriä ei valvota
- Viljelijät pitävät kirjaa lannoituksesta ja peltojen fosforiluvusta, mutta tietoja ei koota yhteen
- Lohkokirjanpitotiedot **digitaaliseen ravinnetietovarantoon**
- Tietoja hyödynnettäisiin lannoitukselle asetettujen enimmäismäärien valvonnassa ja vesien ja merienhoidon suunnittelussa

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Valve & Salminen 2022. 'I don't fertilise quite like that': Mediating and distancing capacities of nutrient records at Finnish farms. Journal of Rural Studies.